

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 187. — ŠTEV. 187.

NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 11, 1925. — TOREK, 11. AVUSTA 1925.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

POLOŽAJ V PREMOGOVNI KRIZI

Stavka v antracitni industriji je postala bolj vrjetna. — Delavski voditelj je posvaril Warrinerja, naj opusti svoje stališče glede povišanja mezd in check-offa. — Zopet je zavrnil predlog arbitracije spornih vprašanj. — Ne upa, da bi operatorji popustili.

Poroča John J. Leary.

ATLANTIC CITY, N. J., 10. avgusta. — Antracitni mezdní spor se je pomaknil za nadaljni krok proti stavki, ko je objavil John Lewis pismo, naslovljeno na Samuela Warrinerja, v katerem je označil kot ceno obnovljenja pogajanj opust stališča delodajalcev glede povišanja mezd in check-off sistema. Razventega pa je Lewis namignil, da ni nikaka nadaljnja korešpondenca zaželjiva, dokler se ne bo tega storilo.

Vaši pooblaščenci v Atlantic City, — je pisal Lewis, — so informirali zastopnike premogarjev, da bodo zavrnili vsako zahtevo, ki bi motila proizvajalne stroške. Poleg tega pa so tudi zavrnili prošnjo za priznanje unije. Vaše stališče potrjuje stališče vašega komiteja. Naj bo tako. Nočemo se prerekati še nadalje, po proglašenju sode. Veselilo me bo slišati o vas, ko boste opustili to stališče.

Ta ultimatum ne pušča med stavko, ki bo izbruhnila 1. septembra ter sedanjim časom ničesar drugega kot popolno retirado Anthracite Operators Association glede njenega stališča, tikajočega se glavnih zahtev premogarjev.

Nikdo, predvsem pa Lewis sam, ne pričakuje popusta delodajalcev. Edino upanje za intervencijo je governer Pinchot, kajti zvezna vlada je izjavila, da se bo držala politike nevmešavanja.

Pinchot ni še formalno objavil svojega stališča, a je namignil, da se ne bo posebno žuril s svoje strani.

Pismo Lewisa, objavljeno včeraj, je odgovor na Warrinerjevo pismo, dostavljen pretekli četrtek, v katerem je zanikal trditev, da ima komitej delodajalcev navodila "zavrniti vse koncesije, neglede na primernost in logiko zahtev premogarjev". V istem pismu je tudi dal izrazu upanju, "da bo mogoče najti sredstva, da se prepreči prekinjenje obratovanja". Ta zadnji predlog je Lewis popolnoma ignoriral.

Taktika Lewisa, kot nam jo razkriva zadnje njegovo pismo, je skrajno slična taktiki A. J. Cook-a, voditelja angleških premogarjev tekom njih zadnjega spora z delodajalci. Cook je zapretil s stavko, razven če bi delodajalci izpremenili svojo fronto. Edina razlika obstaja v fazah, katerih sta se poslužila oba. Cook je zahteval od delodajalcev: — Umaknite svoje predlage, — a Lewis pravi: — Umaknite svoje stališče.

Radi velikih nevarnosti, katere bi vključevala premogarska stavka v Angliji, se je Cooku posrečilo dobiti intervencijo vlade. Najboljše, kar pa more upati Lewis, pa je javna podpora v slučaju resničnega izbruha stavke, na ta način, da bo od sedaj naprej naprtena delodajalcem vsa krivda radi izbruha stavke.

V svojem zadnjem pismu odklanja Lewis arbitracijo in sicer z izjavo, da so imeli premogarji že dosti izkušenj s to metodo uravnave.

Zapazil sem, — je reklo, — da ste omenili moje prejšnje pripombe glede arbitracije. Jaz lahko popolnoma razumem vaše vznemirjenje. Omenil sem arbitračiska postopanja pred par leti, ko je bil konečni sklep glede arbitracije izpremenjen med mrakom in jutranjo zoro. Če želite, lahko sprejmete to omenitev kot kompliment premogarjem, napravljen izurjenemu nasprotniku.

Mi se v istini ne brigamo za arbitracijo. Hvala za ponudbo. Mi vemo, da mislite, da bo ta mēcina dobra za nas, a odkrito rečeno, le malo vere imamo v vaše diagnozo. Dolgo časa bomo še potrebovali, da okrevamo od vašega prejšnjega arbitračijskega zdravljenja in do tedaj bomo ponižno odklonili vaš recept.

Morilec Schwartz izvršil samomor.

Chas. Henry Schwarz, ki je ubil nekega človeka v svojem laboratoriju, je izvršil samomor, ko ga je obkolil policijski kordon.

SAN FRANCISCO, Cal. 10. avgusta. — En sam strel iz revolverja je pojasnil včeraj zjutraj skrivnost "perfektnega zločina" v San Francisco, ko si je pognal Charles Henry Schwartz kroglo v glavo, ko ga je obkolila težko oborožena policija.

Da je bil pripravljen na tak kordon je razvidno iz pisma, naslovnega na njegovo ženo. V tem pismu zanikuje Schwartz trditev, da je zasnoval umor v Walnut Creek laboratoriju v upanju, da bo kolektar \$100.000 zavarovalnine, a priznal uboj moža, kojega truplo so našli v razvalinah uničene naprave in o katerem je njegova žena vedno trdila, da je truplo ujenega pogresa nega moža.

Schwartz trdi, da je ubil svojo-

ga nasprotnika v samobrambi, čeprav kažejo razkritja, da je šel na dan zločina v Oakland ter pripravil skrivališče. To je pojasnil s tem, da je imel nezgodno s svojim avtomobilom in da je našla policija v njem žganje. — Hotel sem se skriti za par dni, — je reklo.

Skrivnostni poziv po telefonu je spračil včeraj ob štirih zjutraj policijo v Oakland in Berkeley v neko elegantno hišo v Oakland. Policia je zastražila vse izhode ter udrila v stanovanje, v katerem se je skrival Schwartz.

Po prvem naskoku je padel znötaj strel. Ko so vdrli polici-

ci, so našli le še truplo moža, ka-

teri je iskala policia po celi

četrti. Pismi ki so ga dobili v ž-

tu samomorilca, se je glasilo:

— Moja draga žena in otroci:

Jaz nisem krov zločina, kater-

ga so me obdolžili. Pretedki pome-

nikek ali torej je prišel v tvor-

nicu neki moški ter prosil za delo.

Govorila sva nekaj časa in nato

je reklo mož naenkrat, da mu moram dati denarja, če mu ne dam dela.

— Napadel me je. Udaril sem

ga po glavi. Padel je. Zopet sem

ga udaril.

— Spravil sem truplo v omare,

ter vse pospravil. Lahko si misli-

te, koliko sem trpel.

— Nobenega načrta nisem imel

predno se je to zgodilo. Ne, vesel

sem bil da morem mirno nadalje-

vati s svojim delom in da imam

krog sebe tebe in dečke, a nato je

prišel tak nenaden konec lepih sanj.

OAKLAND, Cal. 10. avgusta. — Charles Schwartz, doma iz Nemčije, je bil generalni manager kemične tvorivine v Walnut Creek, v bližini Martinez, severno od tukaj. Stanoval je v bližini laboratorija.

V noči 30. julija je delal v labo-

ratoriju ter telefoniral svoji ženi,

da bo prišel domov. Dvaj-

set minut pozneje pa se je zavrn-

ila eksplozija. Ljudje, živeči v

bližini, so prihiteli ter našli mo-ško truplo. Bilo je močno obzga-

no in obrazu ni bilo mogoče razložiti. Obraz je bil polit z neko

čokolino.

Prsti so bilo odrezani, očividno

da je bil vojni veteran.

Ton tega pisma je zelo presenetil številne, ki so

zgorovili z Lewisom neposredno po sprejemu War-

rinerjevega pisma. Takrat prevladujoči vtis je

bil, da ne bo odgovor popolnoma zapahnil vrat, ka-

terata so odprli delodajalci za obnovljenje pogajan-

je. Ne ve se še, če vpoštovajo definitivno izjavo glede

stališča vlade v slučaju stavke.

Mussolini noče plačati hlač.

Mussolini noče plačati hlač, katere mu je napravil nek i švicarski krojač pred dvajsetimi leti.

BERLIN, Nemčija, 10. avgusta. — Socijalistični list "Vorwärts" je objavil danes izjavo nekega švicarskega krojača po imenu Cesare, ki zahteva od italijanskega ministarskega predsednika Mussolinija, naj mu plača par hlač, katere je napravil sedanjemu italijanskemu diktatorju pred dvajsetimi leti.

Ko je bil Mussolini še reven kot cesarski miš, socijalist in nepoznan, je prosil Cesara, naj mu napravi oblike. — S svilem podpisom ter zepdom na prisih. iz katerega naj bu kukač lep svilen robovec.

Cesare se je potrudil ter prizadel pravetz, da je napravil mojstru velik poklon, — a je pozabil plačati oblike. Sedanjši vladar Italije je nato po francoski zginil iz Švicer. Cesare je izvedel šele pred par tedni da se je dvignil ný-govarstni odjemalec do slave ter mu prial naj povarna starci račun. Mussolini pa se ni zdelo vredno odgovoriti.

Cesare je zopet pisal ter reklo, naj Mussolini plača vsa hlača, če nima kot prvi mož Italije toliko časa, da bi plačal celo obliko. Se vedno ni bilo nobenega odgovora.

Mussolini je napravil mojstru velik poklon, — a je pozabil plačati oblike. Sedanjši vladar Italije je nato po francoski zginil iz Švicer. Cesare je izvedel šele pred par tedni da se je dvignil ný-govarstni odjemalec do slave ter mu prial naj povarna starci račun. Mussolini pa se ni zdelo vredno odgovoriti.

Nato se je vnel splošen pretep, ki se je končal šele tedaj, ko je prihitala policia ter razgnala demonstrante. Voditelj Reichsbanner oddelka je oddal par strelov v zrak, da preplaši nasprotnike, ki so se bližali, a ko so slednji še vedno korakali naprej, da napadejo republikance, je ustrelil v manožico, in neki član Stahlheim organizacije je omahnil mrvet na tla.

Nato se je vnel splošen pretep, ki se je končal šele tedaj, ko je prihitala policia ter razgnala demonstrante. Voditelj Reichsbanner oddelka je oddal par strelov v zrak, da preplaši nasprotnike, ki so se bližali, a ko so slednji še vedno korakali naprej, da napadejo republikance, je ustrelil v manožico, in neki član Stahlheim organizacije je omahnil mrvet na tla.

V prednju Treptow se je vrila včeraj velika parada republikancov. Domneva se, da se je udeležilo tri parade kakih 100,000 ljudi. Zvezni Reichsbanner pripada sedaj 3.000.000 mož, ki so pripravljeni v slučaju potrebe žrtvovati svoje življenje za republiko.

Stinnesovi dediči na robu propada.

Stinnes je namignil, da je bankeroten. — Za-

pretil je, da se bo pro-

glasil insolventnim, če

ne bodo bankirji bolj

popustljivi. — Dolgo rastejo neprestano.

Poroča Samuel Spewack.

BERLIN, Nemčija, 9. avgusta. — Danes se je na aerodromu pri Centocelle smrtno pomečecil italijanski stotnik Gerald Galdone.

Stotnik je včeraj v treh urah

praktično brez centa, še predno

do včeraj sedanjemu likvidacijski

procesu njih obveznosti, je vsebovan

več v pretajni Hugo Stinnesa

mlajšega, da se bo proglašil ban-

kerotnim razven če bi bili njego-

vi bankirski upniki bolj popust-

ljivi.

To je bila seveda prazna pret-

ja, kajti tak akecija bi ne mogla

ni malo koristiti dedičem Stin-

nese. Kljub temu pa je nudila iz-

java bankam priljubo, da opozore-

na vedno narastajoče obligacije

Stinnesa, ki znašajo baje že 180

milionov zlatih mark.

Glavna težkoča je sedaj pro-

daja Stinnesovih parobrodnih črt,

kajti trgi ima prevč toneže na</

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saksler, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
62 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list sa Ameriko	Za New York sa celo leto — \$7.00
in Kanado	\$6.00
Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00
Za dve leta	\$7.00
Za dve leta	\$1.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan in vse mesece nedelj in praznikov.

Dopisi bres podpisani in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejmejo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

HINAVSTVO V CVETJU

Objavljena je bila oporoka pokojnega William Jennings Bryan. Njegova zapuščina znača malo manj kot en milijon dolarjev, kar pomenja čedino svetico za moža, ki ni bil nikdar industrijski kapitan, temveč profesionalen politik, kojega karriera se je pričela pred tridesetimi leti in ki je igral vse prej kot dobitčanost učno v ameriškem javnem življenju.

Analiza njegove oporoke nam razkriva tipični slučaj ameriškega politika, ki misli iskreno, da deluje v povsem napačno smer, vso našem skromnem mnenju.

Mož, ki je nekoč z velikim patosom izjavil, da se ne sme pribiti človeštva na zlati križ, ki se je zavzemal za odpravo zlatega standarda kot merila mednarodnih finančnih odnosov, je bil idealist, a obenem tudi sila praktičen človek.

Ko je zaslovila Florida, kot paradiž ameriških kapitalističnih postopcev in njih priveskov, jo bil idealno navdahnjeni Bryan tudi praktičen, da je pričel špekulirati z zemljišči v Floridi.

Ceprav izjavlja v svojem testamentu, da je posvetil svojo glavno brigo veri in vrgaji, s politiko kot stranskim predmetom, je vendar tudi resnica, da si je pridobil večino premožnosti, katero je sedaj zapustil svojim dedičem, s čisto navadnimi, proizvodnimi zumljiščimi špekulacijami, ki postajajo v Ameriki od časa do časa moderne ter prinesajo nekaterim bogastva, a večini izgubo par prihranjenih grošev.

Resnično veren človek, v s prevez: od resničnosti razodetij, božje besede, kot vsebovane v Bibliji, ne bo občaš svojih verskih prepričanj na veliki zvon, posebno pa ne testamentu, kojega vsebuje skrajno materialna.

Tudi v tem oziru je Bryan tipičen za ono vrsto Amerikanecov, ki hčijo ukovati v verige močnega suženjstva celo narod, pridobi na kriji prosti misel ter prepričanje, da se lahko vsakdo izvleči do svojih lastnih fazoni.

Mož kot Bryan so ovire, ne pa gonične sile modernega sveta, človeškega napredka in pospešja ter konečno uresničitve velike ideje resničnega človeškega bratstva in prihoda zaželenega milenija.

Med vrste ameriških "would-be" reformatorjev se štujijo tudi velekapitalisti, kajih edina naloga v življenju je množiti premoženje, katera so nagromadili njih očetje.

Prvi med temi je mladi Rockefeller, kojega privatno življenje je neoporečno, ki pa se vtika v stvari, katerih ne razume in podpira stremljenja, kajih edini in izključni namen je oropati delave še zadnjih ostankov svobodščin, katere jamči ustava Združenih držav.

Od nekdaj je bil mladi Rockefeller pristaš ter podpornik Antisonske Lige, s koje pomočjo je bila uveljavljena postava, ki pravljeno prenevnu delavcem požire, krepčilne pijače, dočim dovojuje bogatašem vse, kar si poželi njih sreč.

Slavna prohibicijnska postava je ustvarila gusno napravo domačega kuhanja žganja, ki ni napravljen na pravilen način ter zastrelja ljudske mase na "wholesale", posebno v večjih mestih in industrijskih okrajih.

Pivo in lahka vina, katera je predvsem zavzimal delavec, so postavno prepovedana in vsi poskusi, da se dejanski uveljavljavi prohibicijo, so se dosedaj izjalovili.

Klub temu pa izjavlja Antisonska Liga in njeni trabanti, da bo ameriški narod v doglednem času osušen in da bo na to nastopila doba nevrjetne prosperitete — ne za delavce, pač pa za podjetnike, ki bodo imeli na razpolago obilo cenenega človeškega materijala.

Kot je bilo hinavstvo v ameriškem javnem življenju v časi puritanov, tako cvete še danes, ceprav se pojavi v drugačni, bolj hinavski in zavratni obliki. To, kar so bili nekoč puritanski pastori, in purgarji, so danes velekapitalisti, suženjski prigrajanči, katerim sta vera, morala in splošni blagobit toliko mar kot lanski sneg.

V svoji borbenosti skušajo dosegiti nekaj, kar je sploh nedosegljivo.

Eden najboljših vzgledov te duševne smeri v ameriškem javnem življenju je bil pokojni Bryan, ki je bil morda odkritosčen, a nepraktičen zagovornik nedosegljivih idealov.

400 vagonov briketov zgorelo.

Te dni je izbruhnil pri premorilniku pri Pohlovicah v bližini Heba na Češkem velik požar. Na briketih, ostalo je le nekaj debeljega železja. V sled požara je bilo goreti v zalogi briketov, kjer je bilo nakopanih za 400 vagonov. Rampa in vsa skladiba z čehoslovaškimi kroni. Pri reševanju briketi so vgorila. Slednjo tvoj.

Vprašanje —

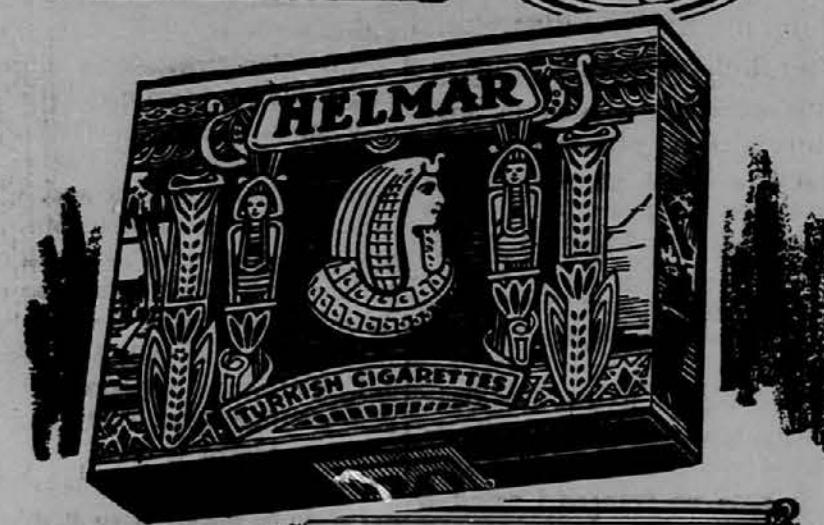
kadilca navadnih cigaret.

Zakaj se turške cigarete razlikujejo od ostalih?

Odgovor —

kadilca Helmar cigaret.

One vsebujejo tobak, ki je boljši kot vse ostale domači tobak, katerega uporabljajo v vseh drugih cigarettah.

V Helmars dobite ČISTI turški tobak. V navadnih cigaretah dobite mešan tobak raznih vrst, kateremu je dodanega le malo turškega tobaka.

Opozicija proti Cankovu.

Znano je, da se v Bolgariji prakticira zelo enostavna metoda, kako treba ravnavati s političnimi roke in odpotuje v zapor, neke dne "zmanjško." Stvar se pojavi, ako ne gre drugače, običajno pa niti ne. Zmanjško pa ga je na ta način: Mož je dobil v zaporu kratkomalo bodalo pod rebra. Očitno zato ker je hotel "pobegniti", a so ga opazili in se ni hotel pokoriti, je moral straži steti svojo dolžnost. Tako jih je "pobegniti" že na stotine, na tisoče od Stambolijskega dalje; vso so šli po isti poti v smrt.

Slučaj našega podanika, Redžepa Redžepoviča, Arnavta iz Prijenca, spada prav v to vrsto. To je le en primer izmed tisočih, eden, ki je vsele diplomatske intervenije prišel na dan bolj nego drugi. Bolgarska vlada ga je indirektno priznala in se zavezala k plačilu odškodnine za ranjite.

Ta slučaj meč jasno luč na delovanje sedanje bolgarske vlade. Režim Cankova se drži ves čas takimi v podobnimi krvavimi sredstvi zoper mnogoštevilne svoje notranje nasprotnike. Saj je treba priznati, da so bile politične metode v Bolgariji že pred nastopom vlade Cankova take, kakor skorodna v nobeni drugi civilizirani državi, toda bile so take po zaslugu navedenih vodilnih kraljevskih, ki jih je bila Cankov obdržal kot svoje pomočnike in varovance. Ali odte je se počitno razpoloženje v vrstah demokratičnega bloka, za to vendarlo še ni dovolj znakov: spremeniti bi se mogle v najboljši slnečnejši obliki, ki bi radi kak urad dobili in iz tujezenskih diplomats. Washington producirira bivše predsednike, carinske tarife, kraljevske hiše in gospodarska poslopja. Vsi znaki kažejo, da gre za sistematične pozivane. Skode je dosegel že včeraj.

Prebivalstvo je zelo zbogano in si ne pomaga. Povsed na vseh so organizirani straže, ki preprečujejo izvajanje pozivanih.

Vsi se zavzemajo za njih in želijo, da se ne bo vrnjalo v življenje.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje, je še daleko preslab.

Način, da se bo vrnjalo v življenje,

Duševne bolesti pri živalih.

Tistim ki vidijo v živalih zgolj bestijo brez duše, se bô najbrž zde- lo čudno, če bi jim kdo rekel, da tudi živali vedo, kaj je duševno trpljenje. Pa vendar, kadar živali po- zna v jih ljubi ter študira njihovo psiho, da se tako izrazimo, bo kmalu spoznal, da dostikrat tudi živali trpe na najrazličnejših bole- znih patološkega značaja.

Izven vsakega dvoma je, da se pojavljajo pri živalih, ki imajo, kakor človek, možgane, živec, 'ra- zum' in često zelo občutljivo dušo, duševne motnje. Te anomalije ži- vali — kakor človek — včasih po- dedujejo, ali nastopijo kot posledica telesnih bolezni, ali pa so, kar se pogosto zgodi, posledica vsed- tega ali onega zunanjega vpliva na- stalih duševnih pretresov.

Kdor študira psihologijo živali praktičnim potom se in mnogo pe- ča z živalmi, bo dostikrat spoznal, da žival ni zlobna, uporna in sa- movoljna, kakor bi morda mislil kak površni opazovalec, nego da tri- pi na duševni anomaliji, in za- te živali ni primeren bič, ampak prijazna beseda in lepo ravnanje.

Med konji plemenitijem pasem je zelo razširjena nervoznost. S takimi konji je treba pametno in pre- vidno ravnati, ker sicer popolno- ma ponore in počenjajo najve- varnejše neumnosti. Tako omenja nemška pisateljica grofica Mont- gelas v svojih knjigah neko kobi- lo, s katero se je vozila in jo je ja- hala pet let, ne da bi se ji kdaj pripetila najmanjša nezgoda. Ko pa jo je potem prodala, ni znal njen novi lastnik ravnati z njo, in nekoga lepega dne je na lepem po- besnili in z vozom vred planila v deročo reko, v kateri se je utopila. Taki slučaji se torej, kakor vidi- mo, ne dogajajo samo pri ljudeh, ampak tudi pri živalih. Neki dru- gi grofični konj je imel neupo- mljiv strah, takozvano idiozinkra- jo, pred zvonjenjem. S to njegovo bolezni jo je bilo pač treba računa- ti, sicer bi bile katastrofe neizbežne. Isti konj je tudi rad grizel o- koli sebe, vendar je grofica izhaja- la z njim deset let, ne da bi se ji kdaj pripetila kakva večja nezgoda,

dočim ga naslednji njegov lastnik absolutno ni mogel porabiti in je dal žival ustreliti.

Pogosta duševna bolezen, ki za- padajo živali, zlasti konji, je histerija. Znana je, da histerija ni, kot so poprej mislili, specifično žens- ka bolezen, marveč nastopa često tudi pri moških, tako pri ljudeh kot pri živalih, in sicer še v mno- go hujši oblikah kakor pri ženskah.

Tudi epilepsiju (božast) je bo- lezen, ki jo pogosto opažamo pri živalih. Epileptičnim napadom so zlasti podvrženi konji, psi, mačke, ptice in tudi pri divjadih so že opazili, na pr. pri sruah. Zgoraj o- menjena pisateljica piše o psih in o mačkah, ki so trpeli na epileptičnih krilih po vsej verjetnosti na njih posledicah že zgodaj oslepeli. Neka mačka je oslepla že v os- mem mesecu starosti, pri čemer ni bilo na očeh opažani nikakih bolezni. Iz tega bi se torej moglo z vso zanesljivostjo sklepati, da je mač- ka obolela na možganah, in sicer na tistem delu možganov, kjer se nahaja vidni centrum.

Melanholija je bolezen, ki so jo še nedavno tega smatrali kot iz- klučni privileg človeka. No, poz- najo jo tudi živali. Posebno rada nastopa pri opicah. Človeške opi- ce, kakor znano, v ujetništvu po- navadi kmalu poginejo brez vid- nega znaka kakih bolezni. Šele po- tem, ko so prirodonosci dognali, da poginejo opice na domotožju, da je torej iskati vzrokov njihove- mu umiranju zgolj v duševnih bo- lestih, šele takrat se je posrečilo človeške opice tudi v ujetništvu o- hraniti pri življenu. Poskrbeli so jim s tovarši, s katerimi so se lah- ko igrali, jeli so se z njimi inten- zivneje pečati, da so jh tako odvri- nili od tužnih misli, in uspeh res ni izstal. Iz tega jasno sledi, da je telesna dobrobit ne samo pri ljudeh, nego tudi pri živalih v veliki meri odvisna od njihovega dušev- nega razpoloženja.

Pisateljica Montgelas omenja v svojih knjigah neko opico, ki je bi- la duševno povsem normalna. Ime- la je manjšo, da je po cele ure na- mreč kmalu zmagla hkrati poskrbo-

vala v zrak, vedno na istem mestu. Poskakovala je v svoji kletki ka- kor tudi, kadar jo je izpustila na prosto. Pri svojih skokih se je dvignila jedva 10 cm od tal. Če je ji kdo pri tem njenem opravljal dal sladkarj, je poželjivo zgrabilo po njih, si jih vtaknila v gobec in ta- ko nadaljevala s skakanjem. Kdor je opazoval, je imel včasih, da sma- tra svoje opravilo kot neobhodno potrebno, in zato jo je najbolj raz- kačil, kdo jo je pri tem motil. Do- kler je tako skakala, je bila raz- grana ob veselja. Včasih pa jo je prijelo in se po cele ure ni zgenila z mesta. Čepela je žalostno v kotu in topo zrla pred se. Grofica pra- vi, da še nikdar ni videla tako ču- dne opice. Nekoč jo je v takem mo- mentu fotografirala. Baje je bil njen otožni izraz na tisti sliki ču- dovito sličen človeškemu.

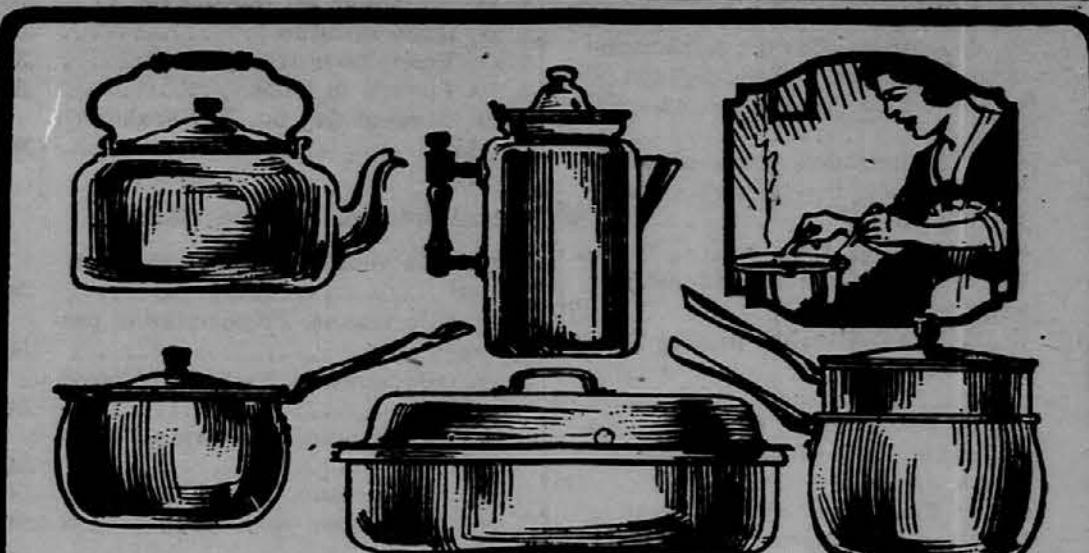
Najčeščo se opažajo duševne anomalije pri menežarijskih ži- valih, kjer nastanejo kot posledica ujetništva. Posebno trpe živali, ka- da jim pogine njihov drug. Tako je nekemu severnemu medvedu v Muenehenskemu zoološkem vrto- pognil njegov dolgoletni tovariš. Medveda se je polastila velika oto- žnost. Neprestano je jel hoditi tri koraka naprej, tri korake nazaj, povsem mehanično in apatično, če- prav je imel v kleti prostora do- volj za širši razmah. Ves Muenchen je hodil gledat nesrečno žival in marsikdo se je medvedu smejal, ne da bi pomislil, da je neizmerna ža- lost bila vzkrovju medvedu vedenju. Medved je kmalu nato poginil. Njegovo močno telo je podleglo duševni bolezni.

Smrt vsled žalosti nad izgubo tovariša nastaja pogosto pri neka- terih vrstah papiga, ki jih zbog nji- hove zvestobe in udanosti imenujejo "Inseparables" (Neločljivi). Pa ne samo izguba tovariša, tudi smrt njihovega gospodarja vpliva, na živali in povzroči dosti- krat njih pogin. Komu niso znani slučajti, da je zvesti pes ali pa u- dan ptiček poginil od žalosti nad izgubo ljubljene gospodarja? Ne kateri vseznalec, ki na noben način ne marajo priznati, da so tudi ži- vali do-vezne za duševno trpljenje bi radi ta neutajljiva dejstva raz- ložili često po svoje, pri čemer ne priznavajo živalim nikakega du- ševnega občutka. Tako trdi neki u- čenjak, da se da razlagati pobistost psa nad smrtno svojega gospodarja kot posledica neugodja, ki ga pes občuti vsled tega, ker mu manj ka objekt, na katerega se je navadil. Občutek psa, ki je izgubil svo- jega gospodarja, je prav isti, ka- kor pri mlinaru, ki se je navadol vedno poslušati klopotanje mlina, pa se mlinsko kolo naenkrat neha- vrteti. Tudi mlinar zapade občutku neugodja, prav tako pes, ki mu je umrl gospodar. Tako razlagata ta- učenjak. Kdo ljubi živali, ga bo ta razlagata neprjetno dirnila, kdo- jih pozna, pa ji nikakor ne bo pri- trdił. Če umre mož iz žalosti nad izgubo, recimo, svoje žene, kar se, mimogrede povedano, pri kroni stvarstva dosti bolj poredko zgodi- kakor pri toli zanicenih živalih, pravijo in pišejo, da mu je počelo sreči. Ganljivo ljubezen živali do gospodarja, ki gre dostikrat tako daleč, da žival iz žalosti nad težko izgubo pogine, pa bi si moral po- učenih besedah nekaterih pridopis- cev razlagati le kot občutek neugodja, kakor ga na pr. občuti mlin- ar, kadar se mu ustavi mlinsko kolo!

Baš okolnost, da tudi živali trpe na duševnih motnjah, dokazuje, kako tenkočutna in občutljiva je njihova duša. Če opazujemo, kako izražajo živali svojo ljubezen in sočutje ne samo v medsebojnem občevanju, ampak tudi napram človeku, se moramo res vprašati, kje naj isčemo principijelne razlike med čutnim življnjem živali in človeka.

Dejstva, ki smo jih navedli, naj- nam bodo vodilo pri našem ravnjanju z živalmi, ki so nam v mar- skaterem pogledu bližje, kot bi hoteli vedeti tisti ki vidijo v 'ži- valih' zgolj 'živali.' Bodimo dobri z njimi in ljubimo jih!

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRAUŽENIH DRŽAVAH.

BREZPLAČNO Ta aluminjasta kuhinjska posoda za labelne BREZPLAČNO

Star in Magnolia Mleko

Te vrste kondenziranega mleka in mleko zaeno. Razredčite eno li hrani, kjer je treba sladkerja dodajo bogatejši okus kateriko- četrtno čaše s katerekoli vrste s tremi četrtnami čaše vode in dobili boste pravilno količino mleka. Na ta način boste lahko napravili marsikatero jed. Tako boste lahko skuhalo dosti jedi poceni, obenem boste pa tudi zmanjšali svoje gospodinjske štroške.

BREZPLAČNO

Razen teh dobrih kakovosti boste dobivali za labelne tudi dragocena darila. Zgoraj vidite naslikane razne kuhinjske potrebščine iz aluminija, katerih se lahko poslužujete v kuhinji ter jih do bite za naše labelne. Gospodinje iz- popolnjujejo od časa do časa to skupino. Posodo, ki je tukaj naslikana, do- bite v naši premijski trgovini. Mi je nočemo pošiljati po pošti. Začnite da nes hraniti labelne ter jih odnesite v bližnjo premijsko trgovino, navedeno spodaj.

PREMIJSKE TRGOVINE

NEW YORK CITY
44 Hudson Street
near Duane Street
426 West 42nd Street
near Ninth Avenue
1427 Third Avenue
near 80th Street
61 East 125th Street
near Madison Avenue

BRONX, N. Y.
578 Courtland Avenue
near 150th Street, Bronx

BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue
near 4th Avenue

JERSEY CITY, N. J.
360 Grove Street
near Newark Ave

LONG ISLAND CITY
44 Jackson Avenue
near 4th Street

584 Summit Avenue
near Newark Avenue

ŠOLA ZA REKLAMO

Današnji trgovce dobro razume- velik pomem oglasov in da zasluži- ti imetniku, ker ve, da se mu ti stroški stotter poplačajo. Veliki svetovni listi pa prirejajo tudi re- klamne natečaje z nagradami. Pri- teh natečajih izjavlja vsak naroč- nik in čitaljek lista, kateri ogla- sja napravil nanj največji vtip.

Letos na jesen bo otvorjena v Parizu "Akademija za reklamo in pariški chic." Posetniki Akademije se bodo urili v umetnosti presemečanja množice. Iskali bodo

pri-vozli, gradili bodo piramide iz čevljev ali steklenic z dišava- mi, ovijali bodo okolo steklenic svilnatih trakov itd. Raznolikost tega zavoda, ki se sedaj pripravlja na svoje učno leto, je pre- pričano, da bo imela Akademija v krafkem na tisoče ponudnikov, ki se bodo hoteli solati po njeni metodici. Gojenci bodo imeli kajpa- da največ uspeha pri tistih, ki so ne- očitno. Ti se bodo pokorili za svojo omahljivost s tem, da po- stanejo žrtve pribrisanih gojen- cev visoke šole za reklamo.

Oproščen morilec.

Delavec v neki dunajski tovarni Georg Kleibel je vzel od žida Hermanna Riechela obliko na- cekove, ki jih pa ni redno plačeval. Zid ga je zato seveda tirjal in mu pustil zarubiti tudi obliko. To je Kleibla tako razburilo, da je Riechela umoril. Te dni se je moral radi tega zagovarjati pred dunajskimi potrošniki, ki so sicer soglasno potrdili vprašanje umor- na, potrdili pa z 8 proti 4 glasovi tudi dodatno vprašanje, ali je Kleibel ravnal v duševni zme- denosti. Kleibel je bilo zato opro- ščen. Dunajski listi, ki obširno razpravljajo o tej sodbi, izražajo sumnjo, da so se pustili potrošniki voditi pri svojem pravdoreku od- niznje proti židovstvu.

Za en milijon jugoslovanskih zlat- nikov.

S postopnim stabilizovanjem dinarja se jug. vlada bavi s projek- tom, da spravi letos v promet slatkarne. Finančni min. dr. Stoj- jadinovič je v tem smislu formiral predlog za ministralski svet.

SREDNJEVÈKE OBSODE

Kazenski sodniki v Draždanju XVI. in XVII. stoletja so znani po svojih strašnih smrtnih obsodah tako, da so veljali za najhuj- še sodnike v svetem rimskem car- stvu nemškega naroda. Na Saksonskem so se vsi zločini presojali po kazenskem redu cesarja Karla V., ki je določal na pr. za umor zakonca kazen utopljenja s pos- trivitvijo, da je bila delinkvencija v vrečo pridejana kakša opica, mačka, kača ali stekel pes. Pred- no je vreča izginila v vodi, kar se je preprečevalo včasih celo ure, so morale smrtné žrtve predpret- strašne muke s strani živali, vrže- nih z njimi vred v vrečo. Marija Reimlerin v Draždanju je ubila svojega moža, ker je bil nepobolj- sljiv pijačec in zapravljive in obsojen je bila na tako hudo ka- zen utopljenja. Sodni akti iz leta 1597 pišejo: Ker je Marija Reim- lerin protvoljno trajno trdila in priznavala, da je ubila svojega moža, je bila po sklepnu sodišča utapljena v vrečo, vržena v reko in utopljena. Prvi kazenski sodnik v Lipsku, Benedictus Charp- zow, ki je umrl okoli leta 1660, je izdal tekmo svojega 30 letnega delovanja nad 20.000 smrtnih ob- sodb.

Cigani ukradli otroka.

V Hajkovevem Vojvodini je egi- canska topla Bergari ukradla se- ljaniku Milovanoviču lepo triletno hčerko Verico. Došel egi- canski topli, ki je odvedla otroka, še niso prišli na sled. Najbrž so egi- cani pobegnili preko meje.

ZA GOSPODINJE

Piše ISABELLE KAY

Slovenska gospodinja v Ameriki vedno z veseljem sprejema na- svete, s pomočjo katerih zamore boljše vršiti svoje dolžnosti kot gospodinju in mati. Na tem mestu bom vsak teden objavil članek, ki bo zanimal vsako dobro gospodinjo.

NAVODILO Št. 64.

Navodilo za kuhinjo.

Eden najbolj okusnih sadjev je breskev. Breskev je dve vrste, takih, ki imajo belo meso in takih, ki imajo rjavo. Ker se breske hitro pokvarijo jih morate takoj uporabit, kakor hitro jih kupite. Surove breske jeite le takrat, kadar so popolnoma zrele. Več kot kateregakoli drugega sadja spravijo breskev v konje ozirou in jih postope. Bre- skev so gospodinjam današnji ja- ko priljubljeni. Zeleta bi, da bi poskušali naslednje navodilo. Peach Roly Poly. Preprali so boste, ka- ko je okusno.

PEACH ROLY POLY

- 1/3 čaša evaporiranega mleka, razredčenega s 1/2 čaše mirze vode
- 3 žlice masla ali nadomestila za maslo
- 2 čaši moke
- 4 žlice pecivnega praska
- 1/2 žlice soli
- 1 žlica sladkorja
- 1 plov breskev v konji

Nasveti za lepoto.

Najprej morate zmešati suhe se- stavine in gledati, da bo vse dobro mešano. Potem pridelite mleko, iztretite zmes na desko, katero morate malo potresti z moko ter vse skupaj zvijte v kolač, da bo slabega pol inča debelo. Nato de- nite za inč na debelo breskev, ka- tera ste na debelo zrezali. Potre- site z oreščkom, potem na testo zvijte ter denite v dobro naobljeno pecivo ponev. Po vrnju poljite malo evaperiranega mleka, katera- ga ste razredčili z enako količino vode ter pecite pol ure v zmerni peči. Na mizi servirajte z limon- ivinom sokom, trdo polviko ali pa po- liko, katero ste načrpalili iz breskvinega sirupa. Če se poslu- žujete svežega sadja, morate naj- pre dovolj potresti s zdrobjit- nim sladkorjem.

Nasveti za kuhinjo.

Solata bo ostala več dni sveža, če jo

Razneterosti.

Amundsenovi letali.

Letalni št. 24 in 25, s katerima je poletel Roald Amundsen proti Severnemu tečaju in od katerih je eno občitoval v ledu, sta tipa Dornier-Wal. Zgrajeni sta bili v delevnicah tvrdke S. A. I. di costruzioni mehaniche Pisa v Marini di Pesa v Italiji. V Nemčiji je gradba tako velikih in izvrstnih letal preprevedana.

Ta tip aeroplakov je prizeten za vzlet s suhega in z vode. Letala so široka od roba do roba kril 22,50, dolga 17,50 metrov. Največja brzina znaša približno 190, srednja potovna hitrost, ki se je držal tudi Amundsen na svojem poletu, pa 150 kilometrov na uro. Letala so vse iz jekla in dur-aluminija.

Telo letala ima obliko čolna in je dva in pol metra široko. Razdeljeno je v več oddelkov, takod voda, ako vdre v enega ali drugega, ne more preplavati ostalih celic. Tebo, ki je torej čoln zasima na Dornierova vodna letala značilne stranske plavute, ki povrtevajo njegovo stabilnost na vodi.

Letalo je enokrovno. Krilo je tako visoko nad čolnom, da ga tunji na razburkanem morju ne morejo dosegeti valovi. Dornierova letala imajo po dva motorja tipa Rolls-Royce, od katerih je vsak močan do 360 konjskih sil in sta razvrsena drugi za drugim. Eden se nahaja pred krilom, drugi pa za njim. Na ta način more leteti aeroplani dalje, tudi ako se pokvari en motor, ne da bi s tem tripla njegova stabilnost, ali da bi se dal slabše krmiliti.

90.000 let civilizacije!

V Cambridgeu se vrši zborovanje Mednarodne astronomiske zvezde, katere predsednik je izjavil dopisniku "Daily Express", da je Mars brzdomno obljužen z bitji, ki se ne razlikujejo posebno od ljudi na zemlji.

Neki drugi zvezdogled je izjavil, da je gorovje na Marsu izrinilo vsled eruptivnih sil. Kanali, ki se opažajo, niso napoljeni z vodo, ampak so velikanske čerte vegetacije, ki raste v krajinah, kjer je voda. Civilizacija na Marsu mora imeti na Marsu najmanj 90 tisoč let in je visoko nad našo civilizacijo.

Dokazov za te in podobne trditeve seveda ni, je pa vendar zanimivo in kar karakteristično, da se vedno ponavljajo in to tudi iz ust uglednih in priznanih znanstvenikov.

Pohištvo in zakonsko življenje.

Neki angleški zdravnik je izdal te dni knjigo "Zdravnik dnevnik", kjer piše med drugim:

Kot zdravnik sem si ogledal očni psihologa pohištvo v stanovanjih številnih pacientov. Iz teh upoznavanj sem si pridobil dragocene skele o značaju prebivalcev in zlasti o načinu zakonskega življenja.

Pohištvo mi pripoveduje o duševnosti ljudi, ki ga rabijo. Tako sem opazil, da so žene, ki sovražijo bogato okrašeno pohištvo in ki ne skrbijo za okrasje stanovanja, le v redkih slučajih ljubezljive s svojimi možimi. Kjer je pohištvo brez okraskov, tam je zakonsko življenje brez ljubezni. Stoli so samo zato v stanovanju, da morejo sedeti na njih. Miza nima nobenega drugačega pomena, kot samo za posodo in druge živilenske potrebe. Zastori zahtevajo okna, pre proge so temne in neprizorne. Nekjer ni sledu o ljubezni do umetnosti. Žena, ki vlada v takem stanovanju, smatra v globini svojega sreca stanovanje za ječo. In naj bo stanovanje še tako čisto in naj bo v njem še tako draga pohištvo, vedno je podobno ječi, ker nima duše in ljubezni, ki sta edina podlaga srečnega zakonskega življenja.

ALI VESTE —

da so začeli clevelandski Slovenci splošno agitacijo za ustanovitev slovenske šole v Clevelandu? Ali veste, da ima knežec že po par mesečih osnovi 100% čisti turški to-

Knjigarna "Glas Naroda"

Naša Ančka	.35
Naša vas, I. del, 14 povesti	.90
Naša vas, II. del, 9 pov.	.90
Nova Erotik, trd. vez	.70
Naša leta, trda vez	.80
Naša leta, broširano	.80
Na Indijskih otokih	.50
Naseljenici	.30
Novele in črtice	.90
Na Preriji	.30
Nihilist	.40

Narodne pripovedke za mladino:

3. zvezek	.35
4. zvezek	.40

Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka

1.50

Narodna biblioteka:

Svitoslav	.35
Spise	.35

Krvna osveta

General Lavdon

Napoleon I.

Babica

V gorskem zakotju

Za kruhom

Z ongem in mečem

Grška Mitologija, 2 knjige

Kranjske čebelice, poezije

Obiski. (Cankar). Trdo vezano

Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka

Ogenj tr. v.

Ob tihih večerih, trda vez.

Padajoče zvezde tr. v.

Plat. zvona trd. vez

Prigode čebelice Maje trda vez.

Babirki in Roža (Albrecht)

Pasti in zanke. Kriminalni roman

Pariški zlatar

Pingvinski otok tr. v.

Povest o 7. obesenih t. v.

Po strani klobuk

Pod svobodnim solncem 2 knjige tr. vez.

Plebanuš Joanes tr. vez

Pod kribo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem

Poslednji Mehikanec

Pravljice H. Majar

Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku

Pozigalec

Praprečanove zgodbe

Patria, povesti iz irske junajske dobe

Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu

Pet tednov v zrakoplovu. Trd. vez.

Pol litra vipavca

Ptice selivke, trda vez.

Pikova dama (Puškin)

Pred nevihto

Pravljice in pripovedke za mladino.

1. zvezek

2. zvezek

Pegan in Lambergar

Rablji, trda vez

Rastoči mesec (Tagore) t. vez

Razkrinkani Habsburšani (Larish)

Revolucija na Portugalskem

Rinaldi Rinaldini

Slovenski šaljivec

Slovenska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti

Suneški invalid

Skozi širno Indijo

Sanjska knjiga Arabika

Sanjska knjiga, nova velika

Spake, huumoreske, trda vez

Strahote vojne

Stezosledec

Sveti noči, zanimive pripovedke

Strup iz Judeje

Simon Jenko zbrani spisi

Sosedje tr. v.

Svetobor

Stritarjeva Anthologija trda vez

Sisto Sesto, povest iz Abrucev

Svitanje (Govekar), vez

Šopek, samotarke (Komanova) vez

Sin medvedjega lovca. Fotopisni roman

Sveti Notburga

Sredožimci, Sorosa Jerica (Bohnje)

Shakespeareeve dela:

Macbeth, trda vez

Julij Cesar tr. v.

Othelo tr. v.

Sen kresne noči tr. vez

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:

1. zv. Poznava Boga

3. zv. Pridni Janezak in Hudobni Mihec

7. zv. Jagnje

8. zv. Pirhi

13. zv. Sveti večer

14. zv. Povodenj

15. zv. Pavlina

17. zv. Brata

ZPOLOŽNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broj 0.35

Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broj .50

Št. 3. Ivan Roman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broj 105 str.

Št. 4. Osvitno Golub: Poljčane kra-

št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fri-dolin Zolnig in njegova družina, veselomadre črtice I., 72 str., br. 0.25

Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosum-

ost, veseloigrav v tem dejanju,

poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str.,

broj .25

Št. 7. Andersenove pripovedke. Za

slovensko mladino priredila Utva,

111 str., broj .25

Št. 8. Univ. prof. dr. France We-

ber: Problemi sodobne filozofije,

347 str., broj .70

Št. 10. Ivan Albreht: Andrej Ter-

nonc, reliefna karikatura iz mi-

nulosti, 55 str., broj .25

Št. 11. Pavel Golis: Peterškove po-

slednje sanje, božična povest v 4.

slikah, 84 str., broj .35

Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni

prstan, narodna pravljica v 4 dej-</p

Gustave Flaubert:

LEGENDA.

(Nadaljevanje.)

Les se je zgostil trda tema je bila. Gorak veter je pohlideval; poln mehkužnih vonjav. Pogreznil se je v kup velega listja ter se naslonil ob hrast, da bi se malo oddahnil.

Nenadoma se je vzpel za njegovo hrbtom nekaj boj črnega, merjasec. Julian ni utegnil seči po loku in to ga je užalstilo kakor nesreča.

Poem stopivši iz gozda, je zapazil volka, ki je tekel vzdolž za neko sečo.

Julian mu je poslal puščico. Volk se je ustavil, okrenil glavo, ga pogledal in zopet stekel. Dirjal je vedno v enaki razdalji, včasih se je ustavil, in se, kakor hitro je Julian manj pomeril. Ko jih je odgrnil, je našel eno edino, in še ta je bila že dolgo mrtva, gnila.

Ta prevara ga je razkačila bolj nego vse druge. Iznova ga je zgrabil njegova krvoljčnost; ker ni bilo živali, bi hotel mesariti ljudi.

Sel je preko trojih teras, udalil po vratih s pestjo, da so se oiprla; a spodaj pred stopnicami je domislil svoje drage žene, in sreč se mu je poleglo. Brez dvojna spi, in iznenaditi jo hoče.

Sezul si je sandale, obrnil nahako s ključem in je vstopil.

S svinec obrobljene šipe so naračile medlo zarjo. Julian se je zapletel z nogami v obliko tleh; nekoliko naprej je zadel ob mizo ki je bila še s posodo obložena. — Gotovo je jedla, — si je dejal; potem je tavil po temi v ozadju sobe proti postelji. Ko je bil poleg nje in je hotel objeti ženo, se je sklonil nad blazino, kjer sta počivali dve glavi drugu poleg druge. Tedaj je začutil, kad pa se mu je dotecknila ustnice.

Uro pozneje je srečal v neki soteski besnega bika, ki je nastavljal robove in kopal peseck v negom. Julian mu je zapicil kopje v podgrlj. Zlomilo se je, kakor da je žival od bronja; zaprl je oči in čakal smrti. Ko jih je zopet odprl, je bil bik že izginil.

Tedaj mu je duša klonila sramoty. Neka višja sila je uničevala njegovo moč; in da bi se vrnil domov je krenil nazaj v gozd.

Srobotje mu je zapiralo pot; sekal ga je s sabljou; kar se mu nenadoma premuze med nogama kuna panter mu preskoči pletev v okoli nekej jelše se ovije kača.

Med njenim listjem je sedela pošastna kavka in je gledala Julijana; in turkaj, tamkaj se je pričakovalo med vejam nebroj velikih isker kakor da so popadale z nebес vse zvezde v gozd. Bile so živalske oči, oči divjih mačk, veveric, sov, papig, opic.

Julian je streljal proti njenemu puščicu; puščice so sedale s svojim perjem na listje kakor beli metulji. Metal je kamenje za njimi; kamenje je padalo nazaj, ne da bi bilo kaj zadelo. Preklinjal se je, tepel bi se bil, tulil je prsi, dušil se je srda.

In vse živali ki jih je bil preganjal, so se pojavile ter ga obkolile v gostem kolobaru. Nekateri so sedele na zadku, druge so se vzpenjale, kakor so bile visoke. Stal je v sredi, odrevnen groze, nezmožen, tudi le ganiti se. S skrajnim napornom vse svoje volje je napravil korak; tiste, ki so sedele na drevju, so razpele peroti, tiste, ki so teptale tla, so premaknile svoje ude; in vse so ga premajljale.

Hijene so šle pred njim, volk in merjasec zadaj. Bik na njegovi desnici je zibal glavo; in na levici se je lovila kača po travi, dočim je počez kriivil hrbet in hodil z žametnimi, široko zajemajočimi koraki. Julian je hodil kar se le počasi, da jih ne bi razdražil; in globoko iz grmovja, je videl, so lezli ježeveci, lisice, žakali in medvedje.

Julian se je spustil v tek; on tudi. Kača je slikala, smrdljive so tičali peno. Merjasec ga je drgnil po petah s svojimi čekani, volk po dlaneh s svojimi kosmatimi gozbami. Opice so se spakovale in ga štipale, kuma se mu je valjala po stopalih. Medved mu je s čapo snel lobuk; in pan-

svoje otrple roke, dočim si je z drugo roko svetil. Srage, cedeče se od blazine, so kapale na pod.

Proti večeru se je pokazal ženi: in z glasom, ki ni bil njegov, ji je ukazal, da mu poslej naj ne odgovarja, da se mu naj ne približa da ga naj niti ne pogleda, in če noče biti prokleta, naj izpolni vse njegove odredbe, ki da so ne preklicene.

Pogreb naj se opravi po navodilih, ki jih je pustil napisana na klečalniku v sobi, kjer sta mrtvi. Njej zapušča svojo palčo, svoje vazale, ves svoj imetek, ne da bi si pridržal celo obleko na života in sandale, ki jih najde zgoraj pri stopnicah.

Petelin je zapel, da je zatreptalo po zraku. Drugi so mu odpelvali; bil je dan; in onkraj oranževcev je spoznal sleme svoje palča.

Potem je zagledal kraj polja, tri korake pred seboj, rdeče prepelice, ki so poletavale po strnišču. Odpel si je plasti in ga je vrgel čez-nje kakor mrežo. Ko jih je odgrnil, je našel eno edino, in še ta je bila že dolgo mrtva, gnila.

Ta prevara ga je razkačila bolj nego vse druge. Iznova ga je zgrabil njegova krvoljčnost; ker ni bilo živali, bi hotel mesariti ljudi.

Sel je preko trojih teras, udalil po vratih s pestjo, da so se oiprla; a spodaj pred stopnicami je domislil svoje drage žene, in sreč se mu je poleglo. Brez dvojna spi, in iznenaditi jo hoče.

Sezul si je sandale, obrnil nahako s ključem in je vstopil.

S svinec obrobljene šipe so naračile medlo zarjo. Julian se je zapletel z nogami v obliko tleh; nekoliko naprej je zadel ob mizo ki je bila še s posodo obložena. — Gotovo je jedla, — si je dejal; potem je tavil po temi v ozadju sobe proti postelji. Ko je bil poleg nje in je hotel objeti ženo, se je sklonil nad blazino, kjer sta počivali dve glavi drugu poleg druge. Tedaj je začutil, kad pa se mu je dotecknila ustnice.

Povsed odbijan, se je ogibal ljudij; hrahal se je s koreninami, z rastlinami, s sadnimi odpadki in školjkami, ki ji je iskal ob režnih.

Včasih, na ovinku kakega hriba, je zagledal pod svojimi očmi mešanico zgnetenih streh s kamenitimi stolpiči, z mostovi, zvoniki, črnnimi, križajočimi se ulicami, odkoder je vstajal do njega neprestan hrnut.

Potreba, da bi se pomešal v bivanje drugih ga je vlekla, da je stopil v mesto. A živalski izraz na licih, ropot obrti, vsakdanjost razgovorov, vse to je njegovemu srcu mrzel. O praznikih, kadar je veliki katedralski zvon od rane zore pa vsemu ljudstvu veselje, je gledal prebivalce, kako so hodili iz svojih hiš, potem plesa po trgi, sode s pivom na cestnih križiščih, damastove šotorje pred knežjimi palacami, in ko se je zvezčilo, skozi prithična okna dolge družinske mize, za katerimi so dedje držali svoje vnučke na kolenih; ihtjenje ga je dušilo, in obrnil se je od vsega tega protipoljanam.

S prekipevajočo ljubezni je opazoval žrebeta na pašnikih, ptice po gnezdih, žuželke po cvetju; vse se pre njim že bežalo, se preplačeno skrivalo, hitr oddletaval.

Poiskal si je samotnih krajev. Ali veter mu je prinašal na uho kakor smrtno groranje; rosne solze, kapajoče na tla, so ga spominjale drugih, vse težjih kapelj.

Solnce je vsak večer prevlaklo kriji ob oblakih; in vsako noč v sanjah se je ponavljalo njegov očetomor.

Omisil si je spokorniško halijo z železnimi bodicami. Po kolenih se je plazil na vse grice, ki so imeli kapel na vrhu. A neizprosna misel mu je nračila blesket tabernaklov, ga je mučila med vsem pokorjenjem in kesanjem.

Ni se upiral zoper Boga, ki mu je bil naložil to dejanje, in vendor je obupaval, da ga je bil mogel storiti.

(Konec prihodnjic.)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA

'GLAS NARODA' NAJVEĆI

SLOVENSKI DNEVNIK V

ZDRAVNIH DRŽAVAH.

NAPREDEK ZNANOSTI

Na sliki vidite angleškega zdravnika dr. J. E. Barnarda in njegovega asistenta Frank Welsh (na levi). Dr. Barnard je zaen z dr. W. E. Gye baje zasledil lačil, ki povzroča raka.

Georges Purcell:

Zvonar.

Šel je in prosil v bogajme po svetu.

Molil je roko vitezom po cestah s pripognjenimi koleni se je bližal znejencem ali je stal nepremično ob ograjah pred dvori; in obraz mu je bil tako žalosten, da mu niso nikdar miloščinci odrekli.

Iz ponižnega duha je pripovedoval svojo zgodbo; tedaj so vsebežali in se križali. Po vseh, kjer je bil že obhodil, so zaklepali vrata, brž ko so ga spoznali, gresili so mu, lučali kamenje za njim.

Najbolj usmileni so, postavljali skledo na obrobek pred oknom, potem so zapirali oknice, da ga ne bi videli.

Povsed odbijan, se je ogibal ljudij; hrahal se je s koreninami, z rastlinami, s sadnimi odpadki in školjkami, ki ji je iskal ob režnih.

Včasih, na ovinku kakega hriba, je zagledal pod svojimi očmi mešanico zgnetenih streh s kamenitimi stolpiči, z mostovi, zvoniki, črnnimi, križajočimi se ulicami, odkoder je vstajal do njega neprestan hrnut.

Potreba, da bi se pomešal v bivanje drugih ga je vlekla, da je stopil v mesto. A živalski izraz na licih, ropot obrti, vsakdanjost razgovorov, vse to je njegovemu srcu mrzel. O praznikih, kadar je veliki katedralski zvon od rane zore pa vsemu ljudstvu veselje, je gledal prebivalce, kako so hodili iz svojih hiš, potem plesa po trgi, sode s pivom na cestnih križiščih, damastove šotorje pred knežjimi palacami, in ko se je zvezčilo, skozi prithična okna dolge družinske mize, za katerimi so dedje držali svoje vnučke na kolenih; ihtjenje ga je dušilo, in obrnil se je od vsega tega protipoljanam.

S prekipevajočo ljubezni je opazoval žrebeta na pašnikih, ptice po gnezdih, žuželke po cvetju;

vse se pre njim že bežalo, se preplačeno skrivalo, hitr oddletaval.

Potreba, da bi se pomešal v bivanje drugih ga je vlekla, da je stopil v mesto. A živalski izraz na licih, ropot obrti, vsakdanjost razgovorov, vse to je njegovemu srcu mrzel. O praznikih, kadar je veliki katedralski zvon od rane zore pa vsemu ljudstvu veselje, je gledal prebivalce, kako so hodili iz svojih hiš, potem plesa po trgi, sode s pivom na cestnih križiščih, damastove šotorje pred knežjimi palacami, in ko se je zvezčilo, skozi prithična okna dolge družinske mize, za katerimi so dedje držali svoje vnučke na kolenih; ihtjenje ga je dušilo, in obrnil se je od vsega tega protipoljanam.

S prekipevajočo ljubezni je opazoval žrebeta na pašnikih, ptice po gnezdih, žuželke po cvetju;

vse se pre njim že bežalo, se preplačeno skrivalo, hitr oddletaval.

Potreba, da bi se pomešal v bivanje drugih ga je vlekla, da je stopil v mesto. A živalski izraz na licih, ropot obrti, vsakdanjost razgovorov, vse to je njegovemu srcu mrzel. O praznikih, kadar je veliki katedralski zvon od rane zore pa vsemu ljudstvu veselje, je gledal prebivalce, kako so hodili iz svojih hiš, potem plesa po trgi, sode s pivom na cestnih križiščih, damastove šotorje pred knežjimi palacami, in ko se je zvezčilo, skozi prithična okna dolge družinske mize, za katerimi so dedje držali svoje vnučke na kolenih; ihtjenje ga je dušilo, in obrnil se je od vsega tega protipoljanam.

S prekipevajočo ljubezni je opazoval žrebeta na pašnikih, ptice po gnezdih, žuželke po cvetju;

vse se pre njim že bežalo, se preplačeno skrivalo, hitr oddletaval.

Potreba, da bi se pomešal v bivanje drugih ga je vlekla, da je stopil v mesto. A živalski izraz na licih, ropot obrti, vsakdanjost razgovorov, vse to je njegovemu srcu mrzel. O praznikih, kadar je veliki katedralski zvon od rane zore pa vsemu ljudstvu veselje, je gledal prebivalce, kako so hodili iz svojih hiš, potem plesa po trgi, sode s pivom na cestnih križiščih, damastove šotorje pred knežjimi palacami, in ko se je zvezčilo, skozi prithična okna dolge družinske mize, za katerimi so dedje držali svoje vnučke na kolenih; ihtjenje ga je dušilo, in obrnil se je od vsega tega protipoljanam.

S prekipevajočo ljubezni je opazoval žrebeta na pašnikih, ptice po gnezdih, žuželke po cvetju;

vse se pre njim že bežalo, se preplačeno skrivalo, hitr oddletaval.

Potreba, da bi se pomešal v bivanje drugih ga je vlekla, da je stopil v mesto. A živalski izraz na licih, ropot obrti, vsakdanjost razgovorov, vse to je njegovemu srcu mrzel. O praznikih, kadar je veliki katedralski zvon od rane zore pa vsemu ljudstvu veselje, je gledal prebivalce, kako so hodili iz svojih hiš, potem plesa po trgi, sode s pivom na cestnih križiščih, damastove šotorje pred knežjimi palacami, in ko se je zvezčilo, skozi prithična okna dolge družinske mize, za katerimi so dedje držali svoje vnučke na kolenih; ihtjenje ga je dušilo, in obrnil se je od vsega tega protipoljanam.

S prekipevajočo ljubezni je opazoval žrebeta na pašnikih, ptice po gnezdih, žuželke po cvetju;

vse se pre njim že bežalo, se preplačeno skrivalo, hitr oddletaval.

Potreba, da bi se pomešal v bivanje drugih ga je vlekla, da je stopil v mesto. A živalski izraz na licih, ropot obrti, vsakdanjost razgovorov, vse to je njegovemu srcu mrzel. O praznikih, kadar je veliki katedralski zvon od rane zore pa vsemu ljudstvu veselje, je gledal prebivalce, kako so hodili iz svojih hiš, potem plesa po trgi, sode s pivom na cestnih križiščih, damastove šotorje pred knežjimi palacami, in ko se je zvezčilo, skozi prithična okna dolge družinske mize, za katerimi so dedje držali svoje vnučke na kolenih; ihtjenje ga je dušilo, in obrnil se je od vsega tega protipoljanam.

S prekipevajočo ljubezni je opazoval žrebeta na pašnikih, ptice po gnezdih, žuželke po cvetju;

vse se pre njim že bežalo, se preplačeno skrivalo, hitr oddletaval.

Potreba, da bi se pomešal v bivanje drugih ga je vlekla, da je stopil v mesto. A živalski izraz na licih, ropot obrti, vsakdanjost razgovorov, vse to je njegovemu srcu mrzel. O praznikih, kadar je veliki katedralski zvon od rane zore pa vsemu ljudstvu veselje, je gledal prebivalce, kako so hodili iz svojih hiš, potem plesa po trgi, sode s pivom na cestnih križiščih, damastove šotorje pred knežjimi palacami, in ko se je zvezčilo, skozi prithična okna dolge družinske mize, za katerimi so dedje držali svoje vnučke na kolenih; ihtjenje ga je dušilo, in obrnil se je od vsega tega protipoljanam.

Kapitan Marryat:

JOSEPH RUSHBROOK

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

15

(Nadaljevanje.)

Tudi o vas pravijo isto, sosed. Zakaj pa imate splošno puško? — Celo svoje življenje sem nosil puško teh je nočem tudi sedaj pogrešati, — je odvrnil Rushbrook, — a to ne spada k stvari. — Sedaj bi rada vedela, kakšen svet nama morete dati?

Vidite, Rushbrook, — je odvrnil Furness, — na tako vprašanje je težko odgovoriti. Če je vaš Joe lovil ter bil pri tem zasolen, boste kmalu čuli o njem. Vi seveda niste bili prizadeti pri tem?

— Prizadet pri tem? Pri čem? — je odvrnil Rushbrook. — Ali mislite, da zaupam takemu otroku kot je Joe puško.

— To bi seveda ne bilo prav in v sledi tega je očividno, da je delal brez vednosti svojih staršev. Mogoče vas bodo oprostili. Ne verujem pa, da boste zopet dobili puško, ker bo zaplenjena.

— Kaj pa bo z dečkom? — je vzkliknila Jane.

— No, vsprijejo naj gove mladostni ga ne bodo deportirali, vsaj jaz sem tega mnenja. Zapri ga bodo za par mesecov, ter pretepi. Ne vem, kaj bi vama bilo mogoče storiti, a na vsak način morata ostati mirna. Priporočil bi vama, da ne črhnete o tem někake bestede došler ne bosta čula nadaljnji razvoji.

— Kaj pa, če ne bova ničesar čula?

— V takem slučaju se bo domnevalo, da je vzel puško s seboj, v kak drugi namen.

— Kaj pač je mogel nameravati dečko? — je vprašal Rushbrook.

— Prav imate. Ni vrjetno, da bo Joe odšel v namenu, da izvrši umor, — je rekel šolmošter.

Pri besedo "umor" je skočil Rushbrook pokonci, a se premisli ter zopet sedel na svoj stol.

— On, on da bi izvršil umor! — je vzkliknil. — Joe ni morder.

— Tudi jaz ga ne smatram za morderja. No, Rushbrook, danes zjutraj hočem oprostiti svoje učence. Poizvedoval bom za vas. Byres bo kmalu iznašel, kaj je vzrok na celi tej stvari, ker pozna novega lovskega čuvara.

— Byres vam bo ponagel! Ne, ne, Byres vam ne bo pomagal, — je rekel Rushbrook slovesno.

— Zakaj pa ne?

— Zakaj? — je odvrnil Rushbrook, ki se je zavedel svoje zmožnosti. — Ker ni bil v zadnjem času več moj prijatelj.

— Kljub temu pa mi bo pomagal. Zanesite se na to, — je odvrnil Furness, — če ne radi vas, pa radi mene. Z Bogom, hočem se požuriti. Ai nočete iti z menoj? — je vprašal, obrnjen proti Rushbrooku.

— Hočem iti po drugi poti. Ničesar ne doseževa, če greva po isti poti, — je rekel Rushbrook.

— To je res, — je odvrnil šolmošter, ki je imel svoje vzroke, da si ne želi družbe Rushbrooka.

Furness je našel svoje učence že zbrane ter jim povedal, da pogrešajo Joe-a, da bo pomagal očetu pri iskanju in da ne bo za dolični dan pouka. Nato jih je postal domov.

Čeprav je Rushbrook priporočil molčečnost, je bil Furness mnenja, da njemu ni treba molčati. Vsled tega je hitro po celi vasi raznesel novico, da j-izginal Joe-s puško svojega očeta. Ljudje so kmuli z glavami ter dal izraza svojemu mnenju glede tega.

Nato se je napotil Furness v gostilno, da poišče krošnjarja Byresa. Ko je došpel tja, je izvedel, da se ni Byres v pretekli noči vrnil domov. Tudi ni hotel nikdo ničesar vedeti o njem, kar je bilo tem bolj čudno, ker je bila njegova roba v spalnici, v kateri je prenočeval. Furness se je vrnil v vas, da obvesti Rushbrooka, a slednji je že odšel, da isče dečka. Furness je sklenil vsled tega napotiti se k gozdarju ter rešiti na ta način skrivnost.

Na poti je srečal Rushbrooka, ki se je vračal.

— Ali ste kaj izvedeli? — je vprašal šolmošter.

— Ne, — je odvrnil Rushbrook.

— Potem sem mnenja, da ne moreva storiti nič boljšega kot iti k gozdarju. Bil sem v gostilni, a tudi mojega prijatelja Byresa pogrešao.

— Takò? — je vprašal Rushbrook povsem hladno. — Pa naj bo, pojdi k gozdarju.

Kmalu sta dospela tjakaj ter našla gozdarja doma. Rushbrook, ki je na poti premislil svoje besede, je otvoril pogovor.

— Torej ste prijeli mojega ubogega dečka, gospod? — je vprašal.

— Žalibog ne še, — je odvrnil gozdar kislo.

— S tem vendar nočete reči, da ne veste ničesar o njem? — je vprašal Rushbrook.

— Vem nokaj o njem in tudi o vas, moj dragi mož, — je rekel gozdar.

— Dragi Mr. Lukas, — ga je prekinil šolmošter, — dovolite mi obvestiti vas o dejstvih. Vse kaže, da je deček v pretekli noči brez vednosti staršev zapustil kočo, vzel s seboj puško svojega očeta ter izginil.

— Upam, da je bil sam ustrezen, — je rekel gozdar.

— Torej ste imate puško, moj dragi mož? — je nadaljeval, obrnjen proti Rushbrooku.

— To ni še vse, — je posegel vmes Furness. — Pogrešajo tudi najinega skupnega prijatelja, krošnjarja Byresa. Včeraj ponoti je zapustil gostilno ter neznanokim izginil.

— Ali ris? S tem postane stvar popolnoma drugačna in treba jo je takoj preiskati. Mislim, da niste bili ravno njegovi najboljši prijatelji, — je nadaljeval gozdar ter zrl na Rushbrooka. — Bodite brez skrbi, Mr. Furness, stvari tamo kmalu prišli na sled. Tudi vi se potodažite, dobili boste sina in puško. Pozneje pa boste čuli več kot vam bo ljubo.

— Nočni vedeti ničesar drugega kot to, kje je moj sin, — je vzkliknil Rushbrook odporno. S temi besedami je zapustil hišo, dočim je ostal šolmošter pri gozdarju.

Rushbrook se je napotil domov in medtem se je napotil gozdar s svojimi ljudmi in psi na lov. Do večera pa niso še ničesar našli. Fuško je našel v jarku neki dñinar, ki se je vračal z dela. Prinesel jo je v gostilno, kjer jo je zvečer zaplenil gozdar Lukas.

Tako so bile stvari konec prvega dne po begu Joe-a. Zvezcer je bila gostilna natlačeno polna, čeprav je močno snežilo. Gozdar je dal izraza svojemu mnenju, da mora tičati na dnu te zadeve kako nasilno dejanje. Šele krog polnoči se je gostina izpraznila.

Takoj naslednjega jutra je prišel gozdar s svojimi ljudmi znoti potiskati. Iskanje se je pričelo z mesta, kjer so našli puško in psi

MARILYN MILLER IN NJEN SOPROG

Slika nam predstavlja znano igralko Marilyn Miller in njenega moža Jacka Pickforda, ki sta se pred kratkim vrnila iz Evrope.

so vsled tega hitro našli truplo krošnjarja, deloma pokrito s snegom.

— Sem si mislil, — je rekel gozdar, — izvršen je bil umor. Ubogi vrag! Prestrelen naravnost skozi srečo. Kdo bi pričakoval takega od onega malega črva?

Prišli so ljudje, da odnesejo truplo krošnjarja v gostilno, a gozdar se je takoj napotil k mirovnemu sodniku.

Kakorhitro je Furness izvedel, da so našli truplo, je pohitil k Rushbrooku, da ga nikdo ne prehiti. Rushbrook pa je bi pripravljen.

— Drugi ljudje, — je vzkliknil Furness, — žal mi je, a mora na dan. Vaš deček je ustrelil krošnjarja.

— Nemogoče, — je vzkliknil Rushbrook.

— Le preveč res je. Le tega ne razumem, kako je mogel deček, ki je rastal pod mojim nazorstvom, ki je obetal toliko ...

— Nikdar ne vratjam, da bi on ubil krošnjarja, — je vzkliknil Jane, ki si je pokrila obraz z rokama.

— Kdo drugi bi mogel storiti to? — je odvrnil Furness.

— Prisegel bi vsaj, da ni namenoma streljal nanj, — je rekel Rushbrook. — Če je bil krošnjar ubit, se je moral zgoditi to vsled kakega nesrečnega slučaja. Puška se je sprežila na ta ali oni način ... Da, tako je moral biti. Moj ubogi deček pa je iz strahu poštegnil.

— No, — je odvrnil šolmošter, — popolnoma nemogoče je, da bi mogel deček kot je Joe, katerega sem vzgajjal jaz sam, izvršiti tak zločin.

— On tega tudi ni storil, — je rekla Jane. — Prepričana sem, da ni imel nikdar tega namena.

— Sedaj se moram posloviti. Iti hočem v gostino, da izvršim kaj govore ljudje, — je rekel Furness, ki je pri tem besedah zapustil koko.

— Pazi sedaj, — je rekel Rushbrook ženi. — Mogoče je včasih od tega, da ničesar ne rečevo. Rad bi, da bi ta človek sploh ne prišel semkaj.

— O Rushbrook, — je vzkliknila Jane, — kaj bi dala, če bi mogla priklicati nazaj zadnje tri dni.

— Potem si predstavljal, kaj bi jaz dal za to, — je odvrnil Rushbrook. — Sedaj pa nobene besede več.

Ob dvanajstih naslednjega dne sa dospele uradne osebe, da pregledajo truplo krošnjarja. Preiskava je bila hitro končana. Ugotovilo se je, da ropni bil motiv, ker so našli pri mrtvem uro, delni in druge stvari. Prvi je bil zasišan neki Green, ki je našel puško v jarku. Green je potrdil, da je ésta puška, katero je našel ter izrecil gozdarju Nikdo pa ni mogel povedati, če je last da je. Naslednja priča je bil gozdar Lukas. Povedal je, da je poznal krošnjarja Byresa in da mu je obljubil lepo sveto denarja, če bi mu pomagal pri izsleditvi divjih lovev. Byres je priznal, da je kupoval od starega Rushbrooka, očeta Joe-a divjino. Vsled tega se je hotel osvetiti nad možom, ki mu je želel slabo ter skrbeti za to, da ga posluje izven dežele.

Nato je nastopal Furness, da prostovoljno priča. Povedal je, da je prisel v pomembnejši zjutraj k Rushbrooku, da odvesne mladega Joe-in da je našel staršev v strašnih skrbeh. Povedali so mu, da je deček ponoti zginil in da je vzel s seboj očetovo puško.

Nato je bil stavljhen predlog, da se zaslisi Rushbrooka in njegovo ženo.

Deset minut pozneje sta vstopila Rushbrook in njegova žena.

Prva je bila zasišana Jane, ki se je preje dobro dogovorila s svojim možem, a ni hotela dati nobenega odgovora na stavitveni jih vprašanja. Brez prestanka je jazka ter zatrjevala:

— Če je to storil, je storil vsled zmote. Moj sin bi nikdar ne izvršil umora.

Ker ni bilo mogoče ničesar spraviti iz nje, je bila odpuščena.

(Dalje prihodnjie.)

Arkadij Averčenko:

Galantno življenje.

Šel sem nedavno po isti ulici, ska zaveta. Prijela mi je za rok, kar je zbudila moje skrbinosti po vsej anatolski obali, moram pa tudi priznati, da me moje površno pozornost neka velika, krasno razsvetljena hiša. Iz nje se je slišala čudna, čisto orientalska muzika in ropot plesočnih nog. Mimo oken so šwigale ženske sene.

— E! — sem si mislil! — To je gotovo harem kakega carigradskega mogotca! Očividno praznunje rojstnega dana, pa tukaj rad malo razvesel bedne haremške jetnice!

Evo jih — zdaj stojim pred ča korak proti vratom, ko tam si naenkrat premislil.

A kaj potem?

Kaj pa če me paša nepričakovano zaloti v naremu? Sem sicer

fant od fare in zase se nisem bal ... Ne, bal sem se za življeno tega krošnjarja, zamisljenega in napol divjega bitja, ki me je tako zaupljivo vleklo za rokav. Bal sem se, da luna niti dvakrat ne vzdide na nebuh, ko bo ta ženska že ležala v vreči na dnu Bosporja. Moj kolega Pierre Lotty je opetovan opisoval take storiye.

Ti pomislki so me ohladili. Osobodil sem svoj rokav, napravil jetnici "salem" in jo nagle odstranil. Pri tem sem se moral umakniti tem angleškim pomorskečkim, ki so bili bržkome v prijateljstvu s pošto, ker so vstopili v hišo brez vnaprej, kakor dobri znajenci.

Drugo jutro — O, človeku slabost! — sem se hotil pred prijatelji pobahati s svojim imenitnim uspehom pri turški dami in sem jem povedal ves dogodek od kraja do konca.

Včasih sem videl, kako se ljudje smejejo, pa tudi sam nimam niti proti smehu, če nanese slučaj — toda to ni bil smeh! To je bilo strošno razgetanje podivjanjih žrebcov.

— Ne razumem, kaj je tu smeha, — seru zmajal z glavo. Seve, eni moški imajo pri ženski večji, druga pa manjši uspeh, vendar ...

— Ali veste, kakšna hiša je to? — me je vprašal prijatelj, ki kar ni mogel do sape.

— In zaščetal mi je na uho besedko, ki mi je poguala vso kri v glavo.

— Ni mogoče! — sem vzkliknil ves prestrašen. — Saj vendar v isti ulici stanujem!

— No, mič posebnega. Tako so seveda v Carigradu ni redko.

— Ne! Niti en dan ne ostane moja noge v tem stanovanju! Kaj? Da me niso opozorili, ko sem najel sobo? Takoj se vrjem v povrem gospodinji vse, kar milim o njiju!

Ves razburjen sem planil iz kavarnice na ulico in ... pri prvem koraku me je priklenil tehtni domisiek k tlonu. V katerem jezikupu pa naj izrazim gospodinji svoje ogroženje! Ona govorila samo grško, moja zaloga grških izrazov pa je bila zelo omejena: kaki meros, Venizelos in malista — evo vam, to je bilo vse, kar sem mogel skombinirati. Vendar pa bi mi učenile tudi te tri besede pomagati pri obširnem moralno etičnem govoru.

K sreči sem naletel takoj na starinsko, sključeno Grkinjo, ki je prodajala vžigalice in ponujala svojo robo v slabu ruščini.